

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 7970/2022
30.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиле-противтужене АА из ..., коју заступа пуномоћник Иван Хиреш, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., кога заступа пуномоћник Александар Ђорђевић, адвокат из ..., ради деобе заједничке имовине, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 338/22 од 09.02.2022. године, у седници одржаној 30.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог-противтужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 338/22 од 09.02.2022. године у преиначујућем делу става првог изреке којим је утврђен сувласнички удео тужиле од 3/20 идеалних делова, односно права коришћења на заједничкој имовини стеченој у току брака, коју чине непокретности појединачно наведене у том ставу изреке, што је тужени дужан признати и трпети упис права својине у Катастру непокретности Општине Сента.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 338/22 од 09.02.2022. године у преосталом преиначујућем делу става првог изреке, којим је одбијен противтужбени захтев за исплату дела обавезе по заједнички подигнутом кредиту за адаптацију куће, за период од 01.01.2011. године до 13.08.2013. године, у износу од 102.290,00 динара и са законском затезном каматом обрачунатом на појединачне новчане износе све ближе означено у том ставу изреке, као и одлука о трошковима поступка и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно суђење у том делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сенти П 69/2021 од 05.11.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражено да се утврди да на име заједничке имовине стечене у браку између туженог и тужиле који је разведен ...2011. године, тужила има право својине у висини од 1/2 идеалног дела, односно права коришћења на заједничкој имовини стеченој у току брака, а коју чине непокретности појединачно означене у том ставу изреке, што је тужени дужан признати и трпети упис права својине у катастру непокретности Општине Сента.

Ставом другим изреке, противтужбени захтев је усвојен у целини, тако што је тужила обавезана да туженом исплати на име свог дела обавезе по заједнички подигнутом кредиту за адаптацију куће за период од 01.01.2011. године до 13.08.2013. године, износ од 102.290,00 динара и то заједно са законском затезном каматом која ће се обрачунати на појединачне новчане износе и за одређени период све ближе означено у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, тужила је обавезана да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 325.405,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 338/22 од 09.02.2022. године, ставом првим изреке, жалба тужиле-противтужене је делимично усвојена и првостепена пресуда преиначена, тако што је утврђено да на име заједничке имовине стечене у браку између туженог и тужиле који је разведен 18.03.2011. године, тужила има право својине у висини од 3/20 идеалног дела, односно право коришћења на заједничкој имовини стеченој у току брака, а коју чине непокретности појединачно означене у том ставу изреке, што је тужени дужан признати и трпети упис права својине у катастру непокретности општине Сента и одбијен је противтужбени захтев да се тужила обавезе да туженом исплати на име свог дела обавезе по заједнички подигнутом кредиту за адаптацију куће, за период од 01.01.2011. године до 13.08.2013. године, износ од 102.290,00 динара и то заједно са законском затезном каматом обрачунатом на појединачно означене новчане износе и период све ближе наведено у том ставу изреке, и обавезан тужени да тужили накнади трошкове првостепеног парничног поступка у износу од 261.600,00 динара, док је у преосталом делу жалба тужиле одбијена и првостепена пресуда у побијаном непреиначеном делу потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију побијајући је у преиначујућем делу због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је оценио да је ревизија туженог дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закон) испитао је побијану пресуду на основу члана 408. тог закона и утврдио да је ревизија туженог делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле брак ...1997. године у ..., који је разведен пресудом Основног суда у Суботици П2 46/11 од 18.03.2011. године, али је заједница живота фактички престала 10.12.2010. године. У току трајања брачне заједнице рођено је двоје заједничке деце 1997. и 2003. године. Непосредно након закључења брака, мајка туженог је 10.10.1997. године, купила некретнину која је предмет овог поступка за 10.000 до 11.000 евра од чега су парничне странке дале 1.000 евра, а остало је исплатила мајка туженог. Ову непокретност мајка туженог је поклонила сину уговором о поклону од 28.07.2003. године, а за себе је задржала право доживотног плодоуживања. У предметној кући су од почетка живеље парничне странке, а кратко до 1999. године са њима је живела и мајка туженог и то тако што су парничне странке саме сносиле режијске трошкове, а кирију нису плаћали. У току трајања брачне заједнице вршене су поправке, адаптација и доградња

предметне непокретности и то углавном из заједничких средстава парничних странака, док су им у физичким пословима помагали рођаци, комшије и радне колеге туженог. Парничне странке су уградиле каљеву пећ у једној соби, уредили купатило, на соби до улице су поставили нови прозор, сазидали нови зид од цигала уместо зида од набоја, замењена су нова врата, сазидан димњак, отворен један зид и направљена кухиња у коју је уведена вода, постављене плочице, уведена електрична инсталација и стављен ламинат. Затим су у трпезарији мењали врата, а са друге стране су срушили зид и сводом спојили са дневном собом, изграђен је забат и кров је опшивен даскама. У дневној соби према дворишту су направили отвор – врата, мењали су прозор и спустили су плафон са гипсаним плочама, стављен је ламинат а плафон је постављен ламперијом. Поред тога, парничне странке су са уличног фронта доградиле једну собу од темеља до крова и једну просторију – оставу што су све финансирани из заједничких средстава. Поред тога, заједничким средствима су сазидали свињац и кокошарник, као и пожарни зид са уличне стране и са те стране су поставили од лима одливак са прозора. Извршено је малтерисање зида зграде са уличне стране и задњег зида зграде, а чардак који је био на стубовима су затворили циглама. Све је финансирано из заједничких средстава. Тужени је од мајке 2003. године добио на поклон пољопривредно земљиште, с тим што је мајка задржала право плодуюживања, а остали приход од земљишта је утрошен за поправку, адаптацију и доградњу. Тужилца је својим радом учествовала у појединим пословима, с тим да је водила бригу о деци и домаћинству одржавала хигијену и кувала. Када су парничне странке закључиле брак тужилца је радила у фирми „...“ ..., као ..., а од марта 1997. године до марта 1998. године је замењивала лице на породичном одсуству, а затим једно време није радила због трудноће. Почела је да ради поново у августу месецу 2000. године, у ... као ..., а у септембру 2001. године у „...“ где је остала до јануара 2005. године. У међувремену је викендима ... славе ишла са ... да ради, а затим је радила код „...“ годину дана где се старала о ... до 2008. године. Тужени је у прво време радио у фирми „...“ затим у ... па је потом прешао на посао у „...“ а поред тога је одлазио и у надницу. Вештачењем је утврђена вредност радова на доградњи собе као и за остале изведене радове што укупно износи 960.740,90 динара. Грађевинска вредност објекта пре радова изведених у доградњи и адаптацији била је укупно 3.042.000,00 динара, а након извршених радова увећање вредности износи 30.04%. Повећање доградњом собе је 19,08%. Полазећи од тржишне вредности објекта увећање тржишне вредности због извршених адаптација износи 4.200 евра. Сви радови су извршени од стране супружника заједничким средствима са истим доприносом, те је допринос тужилце увећању 15%. Тужени је 09.08.2010. године, закључио уговор о готовинском кредиту са субвенционисаном каматном стопом на основу кога му је банка одобрила кредит у износу од 184.200,00 динара. Парничне странке су заједно живеље до децембра 2010. године и кредит је узет ради подмирења потреба заједничког живота, па је од јануара месеца 2011. године, тужени сам отплаћивао месечне рате кредита.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је доприносом тужилце (15%) дошло до незнатног увећања вредности посебне имовине туженог, као супружника, што не води својинско-правном уделу тужилце у имовини, док је усвојен противтужбени захтев из разлога што је кредит подигнут док су парничне странке живеље заједно ради подмирења потреба заједничког живота, па супружници солидарно одговарају за враћање кредита.

Другостепени суд је изразио супротно становиште, налазећи да је тужила допринела увећању вредности посебне имовине туженог са 15%, што представља знатно увећање вредности посебне имовине, па тужила у смислу члана 170. став 2. Породичног закона стиче право сусвојине на предметној непокретности у уделу од 3/20 идеалних делова. У погледу одлуке о противтужбеном захтеву другостепени суд налази да је за солидарну одговорност супружника за враћање кредита потребно да кредит буде подигнут за време трајања брачне заједнице и да буде утрошен за подмирење потреба заједничког живота. Како првостепени суд током поступка није утврдио наведену битну чињеницу, следи да је погрешан закључак да постоји солидарна обавеза супружника само из разлога што је кредит подигнут за време трајања брачне заједнице. Зато је преиначио првостепену пресуду и делимично усвојио тужбени захтев у висини од 3/20 идеалних делова на предметној непокретности, а одбио противтужбени захтев као неоснован.

По оцени Врховног суда, неосновано се ревизијом туженог указује на погрешну примену материјалног права у погледу одлуке о утврђењу сувласничког удела тужиле по основу увећања вредности посебне имовине другог супружника, сразмерно њеном доприносу.

По члану 170. Породичног закона, ако је током трајања заједничког живота у браку дошло до незнатног увећања вредности посебне имовине једног супружника, други супружник има право на потраживање у новцу сразмерно свом доприносу. Ако је током трајања заједничког живота у браку дошло до знатног увећања вредности посебне имовине једног супружника, други супружник има право на удео у тој имовини сразмерно свом доприносу. Правилна примена материјалног права у овом случају налаже да се утврди вредност увећања имовине, а затим колико износи вредност увећања посебне имовине туженог на предметним непокретностима сразмерно доприносу тужиле. У поступку је утврђен идентитет непокретности и објеката на којима су изведени грађевински радови током трајања заједничког живота, вредност уложених средстава и рада, као и лица која су у томе учествовала, па се неосновано ревизијом туженог оспорава утврђено чињенично стање у погледу сразмере доприноса супружника у стицању, односно њиховог доприноса у увећању вредности посебне имовине туженог.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Међутим, основано се ревизијом туженог указује да је у погледу одлуке о противтужбеном захтеву, другостепени суд прихватио као правилно и потпуно утврђено чињенично стање од стране првостепеног суда, а затим закључује да првостепени суд током поступка није утврдио битну чињеницу, да је кредит утрошен за подмирење потреба заједничког живота, већ само да је кредит подигнут за време трајања брачне заједнице. Према утврђењу првостепеног суда тужени је 09.08.2010. године закључио уговор о готовинском кредиту у износу од 184.200,00 динара, у време када су парничне странке живеле заједно и исти је подигнут ради подмирења потреба заједничког живота супружника. Иако прихвата утврђено чињенично стање од стране првостепеног суда, другостепени суд закључује да не постоји солидарна одговорност супружника за враћање кредита јер првостепени суд није утврдио битну чињеницу да је кредит утрошен за подмирење потреба заједничког живота, нити је тужени доказао

наведено. Чињенично стање нижестепених одлука разликује се у погледу битне чињенице, да ли је предметни кредит утрошен за подмирење потреба заједничког живота супружника. Поступајући на изложен начин без отварања расправе, другостепени суд је учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези чланова 394. тачка 4. и 383. став 4. ЗПП, на коју се посредно наводима ревизије указује и што је било од утицаја на доношење законите и правилне пресуде. Зато је другостепена одлука у наведеном делу морала бити укинута, како би се отклонили недостаци на које је указано и донела правилна и законита одлука.

На основу члана 415. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић